Lietas arhīva Nr. CA-0203-20/11
ECLI:LV:ZAT:2020:1027.C73347119.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2020.gada 27.oktobrī

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētājs Aigars Sniedzītis
tiesnese Anita Misiuna
tiesnese Daina Baltā
sekretāre Guna Agruma

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu SIA "Piena Partneri" prasībā pret SIA "SESAVA" par līgumsoda piedziņu sakarā ar SIA "Piena Partneri" apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2019.gada 11.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA "Piena Partneri" iesniegusi tiesā prasības pieteikumu pret SIA "SESAVA", kurā lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai līgumsodu 15 000 *euro* un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība motivēta ar sekojošiem apstākļiem.

[1.1] Prasītājas dalībnieki 2011.gada 22.martā noslēdza Sabiedrības līgumu, kas 2015.gada 30.jūnijā tika izteikts jaunā redakcijā. Sabiedrības līgumā visi prasītājas dalībnieki vienojās par kārtību, kādā tiks organizēta un īstenota prasītājas saimnieciskā darbība, kā arī noteikts tiesību un pienākumu kopums, kāds biedriem piemīt vienam pret otru un biedriem iepretī prasītājai. Tāpat tika noteikta arī atbildība, kāda biedriem iestājas, ja biedri neievēro noteiktos pienākumus.

Atbilstoši līgumam, biedru savstarpējās saistības mērķis ir spēku un līdzekļu apvienošana, lai kopēji nodrošinātu svaigpiena savākšanu, uzglabāšanu, piegādāšanu, realizāciju un pārstrādi, tādējādi sekmējot piena tirgus stabilizāciju, konkurētspējas veicināšanu, kā arī izdevīgāku piena realizāciju un ar tā ražošanu saistīto produktu cenas nodrošināšanu biedriem. Biedriem, svaigpiena ražotājiem vai iepircējiem ir pienākums noslēgt ar prasītāju svaigpiena pirkuma līgumu un nodot prasītājai svaigpienu 100% apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā un biedra saimniecībā saražotā vai iepirktā svaigpiena daudzuma. Savukārt, biedriem – pakalpojumu sniedzējiem – nodrošināt pakalpojuma sniegšanu prasītājai.

[1.2] Biedri, lai nodrošinātu uzdevumu izpildi un secīgi arī mērķu sasniegšanu, ir noteikuši attiecīgu atbildību. Respektīvi, ja biedri, pakalpojumu sniedzēji ir pārstājuši sniegt pakalpojumu prasītājai, tie nekavējoties izstājas no dalības SIA "Piena Partneri". Savukārt, ja biedri – svaigpiena ražotāji vai iepircēji bez citu biedru piekrišanas ir samazinājuši vai pārtraukuši svaigpiena piegādi, tad tiem tiek piemērots vienreizējs līgumsods 15 000 *euro*, kā arī var tikt pārtraukta dalība SIA "Piena Partneri". Nav iedomājama dalība SIA "Piena Partneri", ja biedrs bez citu biedru īpašas piekrišanas nepiegādā SIA "Piena Partneri" svaigpienu vai nesniedz tam pakalpojumu.

[1.3] Izpildot Sabiedrības līgumā ietvertos noteikumus prasītāja un atbildētāja 2014.gada 27. martā noslēdza Svaigpiena pirkuma – pārdevuma līgumu Nr. PP 2014/05 (turpmāk arī Līgums). Ar šo Līgumu atbildētāja uzņēmās pienākumu ražot un pārdot prasītājai svaigpienu, kā arī atkārtoti apliecināja to, ka prasītāja tika informēta par to, ka atbildētāja likvidēs liellopu novietni un atbrīvos visus darbiniekus, kas nozīmēja to, ka pilnībā tiks pārstāta svaigpiena piegāde prasītājai.

[1.4] 2018.gada 27.aprīlī notika SIA "Piena Partneri" dalībnieku sapulce, kur tika vērsta atbildētājas uzmanība apstāklim, ka svaigpiena piegādes pārtraukšanas gadījumā atbildētājai ir izbeidzama arī dalība SIA "Piena Partneri", kā arī apstāklim, ka prasītājai ir tiesības aprēķināt un piedzīt Sabiedrības līgumā noteikto līgumsodu saistībā ar tajā noteikto pienākumu nepildīšanu. Atbildētāja sapulcē apliecināja, ka tiklīdz tiks likvidēta liellopu novietne, atbildētāja izbeigs savu dalību SIA "Piena Partneri", nododot tai savas daļas par nominālvērtību. Pēc šādas informācijas saņemšanas, jautājums tika atstāts bez virzības, t.i., sākotnēji nepiemērot attiecībā uz atbildētāju nekāda veida Sabiedrības līgumā noteiktās sankcijas.

[1.5] Atbildētāja 2018.gada 5.oktobrī nosūtīja prasītājai e-pastu, kurā cita starpā tika informēta par to, ka ar 2018.gada 10.oktobri svaigpiena ražošana un piegāde prasītājai tiks pilnībā izbeigta. SIA "Piena Partneri" valde atkārtoti aktualizēja jautājumu par atbildētājas dalības izbeigšanu SIA "Piena Partneri". Tā kā atbildētāja līdz 2018.gada decembrim nepiegādāja svaigpienu, ne arī pārtrauca savu dalību SIA "Piena Partneri", tika sasaukta SIA "Piena Partneri" ārkārtas dalībnieku sapulce, kurā, izvērtējot atbildētājas rīcību, atzina, ka atbildētāja būtiski pārkāpusi Sabiedrības līgumu un attiecībā uz to ir piemērojams Sabiedrības līgumā noteiktais līgumsods. Ārkārtas dalībnieku sapulce nolēma atļaut SIA "Piena Partneri" celt prasību pret atbildētāju par līgumsoda 15 000 *euro* samaksu.

[1.6] 2019.gada 6.martā tika nosūtīts atbildētājai paziņojums par uzņemto līgumisko attiecību izpildi un līgumsoda 15 000 *euro* samaksu, nosakot samaksas termiņu līdz 2019. gada 11.martam. Paziņojumā norādītajā termiņā, ne arī līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai, atbildētāja nav izpildījusi savas uzņemtās saistības.

[1.7] Atbildētāja bija uzņēmusies pienākumu ražot un nodot prasītājai svaigpienu 100% apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā un biedra saimniecībā saražotā vai iepirktā svaigpiena daudzuma. Atbildētāja bez citu biedru piekrišanas pieņēma lēmumu izbeigt svaigpiena ražošanu un piegādi prasītājai, kā arī nav izbeigusi dalību SIA "Piena Partneri". No Sabiedrības līguma izrietošos pienākumus atbildētāja nav izpildījusi pat pēc tam, kad attiecīgu lēmumu pieņēma SIA "Piena Partneri" dalībnieku sapulce. Tā kā dalībnieku sapulce ir atzinusi, ka atbildētāja ir pārkāpusi Sabiedrības līgumā ietvertos noteikumus, tad atbildētājai ir pienākums maksāt Prasītājai līgumsodu 15 000 *euro* apmērā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1431., 1587., 1718., 2250. pantu.

[2] Zemgales rajona tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kur norāda, ka prasība ir nepamatota un ir noraidāma pilnībā.

Paskaidrojumi satur šādu motivāciju.

[2.1] Laika periodā, kad atbildētāja nodarbojās ar svaigpiena ražošanu, t.i., līdz liellopu novietnes "/Nosaukums/" likvidēšanai, visu saražoto pienu nodeva prasītājai saskaņā ar savstarpēji noslēgto Līgumu. Atbildētājai bija tiesības bez citu biedru piekrišanas pārtraukt svaigpiena ražošanu un veikt liellopu novietnes "/Nosaukums/" likvidāciju. Nedz Līgums, nedz Sabiedrības līgums neparedz pretējo. Šāda aizlieguma ietveršana Sabiedrības līgumā būtu neatbilstoša uzņēmējdarbības un pakalpojumu sniegšanas brīvības principam.

[2.2] Atbilstoši Līguma 5.1.punktam Līgums bija spēkā līdz 2016.gada 1.aprīlim. Tā kā puses nebija brīdinājušas viena otru par Līguma pārtraukšanu, tad tas darbojās vēl divus gadus jeb līdz 2018.gada 1.aprīlim. Līguma 5.4. punkts paredzēja tiesības vienpusēji atkāpties no Līguma pirms termiņa beigām, rakstveidā brīdinot pircēju, prasītāju, 30 dienas pirms plānotās Līguma pārtraukšanas dienas.

Kā izriet no prasības pieteikuma satura, tad nav strīda par to, ka atbildētāja savlaicīgi 2018.gada 29.martā informēja prasītāju par lēmumu likvidēt liellopu novietni "/Nosaukums/". Savstarpējā komunikācijā prasītājas pārstāvjiem tika detalizēti izskaidrota atbildētājas smagā lēmuma pieņemšanas iemesli.

[2.3] Ievērojot minēto, starp prasītāju un atbildētāju 2018.gada 5.jūlijā tika parakstīts svaigpiena daudzuma saskaņošanas protokols - Līguma Pielikums Nr.2. (turpmāk arī Protokols), kurā pielīgts, ka atbildētāja turpina piena piegādi līdz 2018.gada augustam, bet nākamajos mēnešos piena piegāde vairs nav paredzēta, un vienojās par kopējo 2018.gadā prasītājai nododamā svaigpiena apjomu 1685 tonnas. Norāda, ka ne tikai izpildīja, bet pat pārsniedza Protokolā fiksēto 2018.gadā nepieciešamo prasītājai nododamo piena apjomu. Pēdējā piena piegāde notika 2018.gada 9.oktobrī. 2018.gadā prasītājai kopumā tika nodoti 1 827 264 kg piena, kas par 142 tonnām pārsniedza savstarpēji noteikto 1685 nododamo piena tonnu apjomu. Tādējādi atbildētāja ir pilnībā izpildījusi no Līguma izrietošās saistības. Savukārt, prasības pieteikumā ietvertais apgalvojums, ka atbildētāja bez pārējo biedru piekrišanas "ir samazinājusi vai pārtraukusi svaigpiena piegādi" neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem.

[2.4] Līgums un Protokols bija noslēgts nevis starp atbildētāju un prasītājas biedriem, bet gan starp atbildētāju un pašu prasītāju kā pastāvīgu tiesību subjektu. Līgumā ietvertie noteikumi no atbildētājas puses tika pilnībā izpildīti un Līgums ir beidzis savu darbību.

[2.5] No Sabiedrības līguma 2.3.1.punkta secināms, ka biedri (dalībnieki), kuri ir svaigpiena ražotāji, apņemas visu saražoto pienu pārdot Sabiedrībai, nevis citiem piena uzpircējiem un atbildētāja šo pienākumu pilnībā izpildīja, nododot prasītājai 100% apmērā visu savā saimniecībā saražoto kopējo 2018.gada atskaitēs plānoto piena daudzumu. No Sabiedrības līguma 2.3.2.punkta secināms, ka gadījumā, ja dalībnieks izlems atsavināt sev piederošās Sabiedrības daļas, tad šīs daļas būs jāpārdod Sabiedrības dalībniekiem par nominālvērtību. Sabiedrības līguma 2.5.1.punkts paredz, ka ikvienam dalībniekam ir tiesības izstāties no sabiedrības līguma šajā punktā noteiktajā kārtībā. Izstāšanās ir tiesības, nevis pienākums, ko skaidri norāda panta gramatiskā jēga "var izstāties". Ja dalībnieks nolemj izmantot tiesības izstāties no Sabiedrības līguma un tādējādi arī no dalības sabiedrības pamatkapitālā, tad šajā punktā norādītajā kārtībā un termiņā viņam savas Sabiedrības daļas ir jāpārdod Sabiedrības dalībniekiem par nominālvērtību.

[2.6] Sistemātiski analizējot Sabiedrības līguma 2.5.2., 2.5.3. punktu, secināms, ka sabiedrībā ir dalībnieki, kuri ne tikai piegādā sabiedrībai pienu, bet arī sniedz sabiedrībai pakalpojumus. Norāda, ka uz pakalpojuma sniedzējiem ir attiecināms Sabiedrības līguma 2.5.2. punkta, bet uz piena piegādātājiem 2.5.3. punkta regulējums. Saskaņā ar Sabiedrības līguma 2.5.2. punktu, pienākums nekavējoties izstāties no sabiedrības ir attiecināms uz tiem dalībniekiem, kuri pārtrauc ar sabiedrību pakalpojumu sniegšanas līgumus, kurus tie sniedz uz atsevišķu līgumu pamata. Savukārt, uz piena piegādātājiem attiecināmais Sabiedrības līguma 2.5.3. punkts pienākumu izstāties no sabiedrības neparedz. Turklāt, starp atbildētāju un prasītāju noslēgtajā Līgumā nekādas atsauces uz Sabiedrības līgumu nav ietvertas, jo Sabiedrības līgums ir slēgts vēlāk.

Tādējādi atbilstoši Sabiedrības līgumam, pat pārtraucot piena ražošanu, sabiedrības dalībniekiem nerodas pienākums izstāties no SIA "Piena Partneri". Dalībnieks var būt noderīgs un veicināt prasītāja mērķi sasniegšanu arī citā veidā. To apstiprina fakts, ka ne visi SIA "Piena Partneri" dalībnieki nodarbojas ar piena ražošanu un piegādi sabiedrībai. Turklāt, atbildētāja ir vienīgais, šobrīd esošais SIA "Piena Partneri" dalībnieks, kurš ir sabiedrībā no tās dibināšanas dienas. Tas liecina, ka prasītāja kā komersants nav "slēgta" un konservatīva, prasītāja ir bijusi atvērta attiecībā uz jaunu biedru uzņemšanu, kā tas norādīts arī Sabiedrības līguma 2.4. punktā.

[2.7] Šajā gadījumā nav nekāda tiesiska pamata Sabiedrības līguma 2.5.4.punkta piemērošanai, jo atbildētāja nav pieļāvusi nekādu līgumisku saistību pārkāpumu, par ko tai šobrīd būtu jāmaksā prasītājai līgumsods 15 000 *euro* apmērā. Ir pilnībā izpildītas no Līguma izrietošās saistības un no Sabiedrības līguma neizriet atbildētājas pienākums pārtraukt dalību SIA "Piena Partneri" pamatkapitālā.

[2.8] Ir pamats uzskatīt, ka prasība par līgumsoda piedziņu ir celta negodprātīgu mērķu vārdā un atsevišķu personu interesēs, nolūkā uzdarīt spiedienu uz atbildētāju, lai atbildētāja piekristu atbildētājas likumiskajām interesēm neatbilstošiem un no atsevišķu SIA "Piena Partneri" dalībnieku puses uzspiestajiem, savstarpējo tiesisko attiecību izbeigšanas noteikumiem. Ja atbildētāja tam piekristu, tas nozīmētu atdot atbildētājai piederošās SIA "Piena Partneri" daļas bez garantētās iespējas saņemt par tām jebkādu samaksu, kā arī zaudēt tiesības saņemt jebkādas dividendes, kas atbildētājai pienākas par vairākiem līdzšinējiem darbības gadiem par tās dalību SIA "Piena Partneri".

[2.9] 2018.gada 20.decembrī atbildētājas vārdā tika nosūtīta e-pasta vēstule prasītājas dalībniekiem, kurā rakstveidā tika izklāstīts, ar kādu tiesību aizskārumu atbildētājai nākas saskarties un kāds ir redzējums attiecībā uz juridiskajiem jautājumiem, kas ir radušies pēc tā, kad atbildētāja likvidēja liellopu novietni un pārtrauca svaigpiena ražošanu. Neskatoties uz minēto, SIA "Piena Partneri" dalībnieki 2018. gada 27. decembrī pieņēma dalībnieku sapulces lēmumu atļaut prasītājai celt prasību tiesā pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu un liegt atbildētājai dalībnieka tiesības Sabiedrībā līdz brīdim, kad atbildētāja tiks izslēgta no sabiedrības dalībnieku reģistra.

Pēc minēto lēmumu pieņemšanas un savstarpējām sarunām ar SIA "Piena Partneri" valdes locekli un vienlaikus dalībnieku /pers. H/, atbildētāja pieņēma lēmumu, ka, lai arī uzskata šādu risinājumu par negodīgu pret pašu atbildētāju, tomēr tā ir gatava piekāpties un piekrist, ka prasītāja izmaksā atbildētājai dividendes tikai 10 000 *euro* apmērā, atbildētājai pienākošos dividenžu 23 000 *euro* vietā pēc piena piegādes apjoma vai 42 000 *euro* vietā pēc daļu sadalījuma. Ja atbildētāja garantēti saņem dividenžu izmaksu minētajā apmērā, tad atbildētāja pauda gatavību atsavināt tai piederošās daļas par nominālvērtību.

2019.gada 18.janvārī /pers. H/ tika piedāvāts arī vēl viens iespējamais juridiskais risinājums, piedāvājot atbildētājai piederošo daļu dzēšanu, attiecīgi samazinot SIA "Piena Partneri" pamatkapitālu. Šāda risinājuma gadījumā neviens no paliekošajiem SIA "Piena Partneri" dalībniekiem nepalielinātu savu ietekmi, tostarp negūtu tiesības personīgi saņemt to neizmaksāto peļņas daļu, kuru nav paredzēts izmaksāt dividendēs.

[2.10] 2019.gada 14.februārī atbildētāja no /pers. H/ saņēma e-pasta vēstuli, kurā bija ietverts piedāvājums sasaukt ārkārtas dalībnieku sapulci uz izlemt tajā jautājumu – atļaut slēgt atbildētājai piederošo daļu pirkuma līgumu ar /pers. H/, atsavinot viņam daļas par nominālvērtību, bet pārējiem dalībniekiem atsakoties no savām daļu pirmpirkuma tiesībām; izmaksāt dividendēs pienākošos peļņas daļu 2000 *euro* par 1 daļu, vienlaikus nosakot, ka dividendes paliek SIA "Piena Partneri" rīcībā līdz brīdim, kad tiek parakstīts aktuālais SIA "Piena Partneri" dalībnieku reģistrs, saskaņā ar kuru atbildētājas daļas kļūst par /pers. H/ īpašumu; atcelt 27.12.2018. dalībnieku sapulces lēmumu par prasības celšanu pret atbildētāju, kas stātos spēkā pēc aktuālā SIA "Piena Partneri" dalībnieku reģistra pārrakstīšanas.

[2.11] Atbildētājai šis piedāvājums šķitis negodīgs pret visiem SIA "Piena Partneri" dalībniekiem, jo /pers. H/ maksātā cena (nominālvērtība) segtos ar SIA "Piena Partneri" rīcībā atstāto atbildētājai piekrītošos peļņas daļu, atbildētāja nolēma piekrist, lūdzot vien noformēt darījumu juridiski droši. Uzskata, ka piedāvājumā viņas likumisko interešu aizskārumu radīja tas, ka naudas izmaksa atbildētājai bija paredzēta tikai pēc visu darījuma dokumentu

noformēšanas jeb tikai pēc tā, kad atbildētājai piederošās SIA "Piena Partneri" daļas būtu pilnībā noformētas uz /pers. H/ vārda. Tādā gadījumā atbildētāja draudēja nonākt situācijā, kad daļas tai vairs nepiederētu, bet samaksu par dividendēm tā nesaņemtu, kas nozīmētu jaunas izmaksas un tiesvedību.

[2.12] Lai izslēgtu iespējamos riskus, 2019.gada 14.februārī /pers. H/ tika nosūtīts piedāvājums mainīt samaksas kārtību, proti, paredzot, ka samaksa par daļām un dividenžu izmaksa tiek veikta vienlaikus ar jaunā dalībnieku reģistra pārrakstīšanu pie notāra. Otrs piedāvātais variants bija nodot atbildētājai pienākošos naudas summu notāra glabājumā vai darījuma kontā bankā, kas atbildētājai tiktu izmaksāta tikai pēc tā, kad atbildētāja būtu parakstījusi aktuālo dalībnieku reģistru. Uzskata, ka tādā veidā tiktu nodrošināta visu lietā iesaistīto pušu tiesisko interešu aizsardzība. Minētais no /pers. H/ puses netika akceptēts. Telefonsarunas laikā /pers. H/ norādīja, ka viņš jūtoties apvainots, jo tādā veidā tiekot pausta neticība viņa vārdiem, līdz ar ko tālākā darījuma realizācija neesot iespējama un pret atbildētāju tikšot celta prasība tiesā par līgumsoda piedziņu.

[2.13] 2019.gada 26.aprīlī atbildētāja vārdā tika nosūtīts e-pasts SIA "Piena Partneri" dalībniekiem, kurā tika vēlreiz izskaidrota situācijas būtība, iemesli, kāpēc netika noslēgts darījums ar SIA "Piena Partneri" dalībnieku un vienlaikus valdes locekli /pers. H/, kā arī tika izteikts piedāvājums pārējiem SIA "Piena Partneri" dalībniekiem atsavināt viņiem atbildētājai piederošās daļas par nominālvērtību, ja vienlaikus ar dokumentu noformēšanu tiek garantēti izmaksātas vai nodotas notāra glabāšanā arī dividendes 10 000 *euro* apmērā, kas ir mazāk kā puse no tā dividenžu summas, kas atbildētājai pienākas no SIA "Piena Partneri" no iepriekšējos gados gūtās peļņas, kā arī tiek atsaukta tiesā celtā prasība. Minētais piedāvājums neguva atsaucību, un pēdējā dalībnieku sapulce norisinājās 2019.gada 30.aprīlī, kur atbildētājai prettiesiski tika liegts realizēt balsstiesības, kā arī tika atteikts uzrādīt atbildētājai tai interesējošos prasītājas dokumentus.

[3] 2019.gada 25.jūnijā Zemgales rajona tiesā saņemta SIA "Piena Partneri" atsauksme par SIA "SESAVA" rakstveida paskaidrojumiem, kur prasītāja norāda, ka no paskaidrojumā ietvertās informācijas redzams, ka atbildētāja nav apstrīdējusi dalībnieku (biedru) noslēgto Sabiedrības līgumu.

[3.1] Sabiedrības līguma 2.5.4. apakšpunkts skaidri un nepārprotami liecina par to, ka katrs dalībnieks (biedrs) individuāli ir nodevis pārējiem dalībniekiem (biedriem) tiesības izlemt to, vai ir iestājušies līgumā noteiktie apstākļi, lai attiecībā pret to tiktu piemērota noteiktā atbildība. Tas savukārt nozīmē arī to, ka attiecīgais dalībnieks ir neatsaucami atteicies no tiesībām iebilst pret atbildības noteikšanu tam, ja tā ir lēmis dalībnieku (biedru) vairākums, t.i., dalībnieku (biedru) vairākuma lēmums ir galīgs un nepārsūdzams.

[3.2] Kā tas redzams no lietā norādītajiem apstākļiem, SIA "Piena Partneri" dalībnieku sapulce šobrīd ir pieņēmusi lēmumu atbildētājai piemērot vienu no līgumā paredzētajiem atbildības veidiem – līgumsoda 15 000 *euro* samaksas pienākuma noteikšanu. Minētais lēmums tika pieņemts ar tādu klātesošo dalībnieku (biedru) vairākumu, kas veido 100%, un tā pieņemšanā tika izvērtēti visi atbildētājas izteiktie apsvērumi. Līdz ar to šīs lietas izspriešanā nav piešķirama būtiska un izšķiroša nozīme paskaidrojumā ietvertajai līguma interpretācijai, kas, atbildētājas ieskatā, neparedz pienākumu izstāties no dalības SIA "Piena Partneri" un rada šķietamu cerību būt noderīgai prasītājai arī tad, kad netiek nodrošināta govs svaigpiena ražošana un nodošana prasītājai.

Tieši pretēji, dalībnieku (biedru) vairākums, pieņemot lietā esošo lēmumu un nosakot piemērojamo atbildības veidu, jau pēc būtības ir izvērtējis iespējamo atbildētājas noderību SIA "Piena Partneri" un atzinusi, ka tāda nav nepieciešama. Atbildētāja maldīgi uzskata, ka līgums neparedz pienākumu izstāties no dalības SIA "Piena Partneri", ja atbildētāja – svaigpiena ražotāja ir pārstājusi ražot vai nodot prasītājai govs svaigpienu. Atbilstoši līguma 2.5.4. apakšpunktam, šādu pienākumu ir tiesības noteikt dalībnieku (biedru) vairākumam. Dalībnieku (biedru) vairākums, neatzīstot atbildētājas noderības nepieciešamību, ir noteikusi arī pienākumu atbildētājai izstāties no dalības SIA "Piena Partneri", ko savukārt, atbildētājai ir pienākums izpildīt.

[4] Zemgales rajona tiesa 2019.gada 11.novembrī taisīja spriedumu, noraidot pilnīgi SIA "Piena Partneri" prasību pret SIA „Sesava" par līgumsoda piedziņu.

Spriedumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[4.1] No lietā iesniegtajiem SIA "Piena Partneri" reģistra datiem redzams, ka prasītāja dalībnieki ir SIA "Lāčplēša piens", SIA "Rāvas", SIA "Vārpa", AS "Agrofirma Tērvete", SIA "Penkule", SIA "Lielvircava AGRO", SIA "Sesava", SIA "Bizness un Risinājumi", /pers. H/.

[4.2] Lietā nepastāv strīds, ka atbildētāja ir prasītājas dalībniece un, ka prasītājas dalībnieki 2011.gada 22.martā noslēdza Sabiedrības līgumu, kas 2015.gada 30.jūnijā tika izteikts jaunā redakcijā.

Lietā arī nepastāv strīds, ka minētais Sabiedrības līgums nav Sabiedrības (SIA "Piena Partneri") dibināšanas līgums. Ievērojot to, ka minētās Sabiedrības līgumslēdzējpuses ir prasītājas kā juridiskas personas dalībnieces un, ievērojot Sabiedrības līguma priekšmetu, atzīstams, ka uz pušu attiecībām konkrētajā lietā nav attiecināmi Civillikuma 2241.-2280.panti, kas reglamentē Sabiedrības līguma tiesību institūtu, bet gan Civillikuma tiesību normas, kas reglamentē līgumiskās attiecības un tiesiskās attiecības, kas izriet no Komerclikuma.

Minēto pastiprina Sabiedrības līgumā ietvertās norādes, ka peļņa, kas rodas komercdarbības rezultātā, tiek sadalīta Sabiedrības ietvaros saskaņā ar Biedru lēmumu, vadoties no Komerclikuma normām (2.2.5.punkts) un nosacījumi par Sabiedrības izbeigšanos, cita starpā arī likvidējoties SIA "Piena Partneri" (3.punkts). No Prasītājas dalībnieku līguma (Sabiedrības līguma) satura izriet, ka Prasītājas dalībnieki minētajā līgumā ir vienojušies par to kā dalībnieki realizē SIA "Piena Partneri" darbību SIA "Piena Partneri" darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanai.

[4.3] No prasītājas Ārkārtas dalībnieku sapulces protokola Nr.2018-03 redzams, ka dalībnieku sapulce ar 91,66% klātesošo balsīm nolēma par prasītājas prasības celšanu pret Atbildētāju par līgumsoda 15 000 *euro* samaksu.

Pretēji atbildētājas viedoklim, prasītājai bija tiesības celt prasību pret atbildētāju, ņemot vērā, ka tika ievērots Komerclikumā noteiktās prasības celšanai pret kapitālsabiedrības dalībnieku.

[4.4] No Sabiedrības līguma redzams, ka tas ir noslēgts starp visiem prasītājas dalībniekiem kā biedriem un noteikts, ka juridiskās personas SIA "Piena Partneri" dalībnieki noslēdz šo līgumu par to, ka tiek apvienoti biedru spēki (visu prasītājas dalībnieku) spēki un līdzekļi kopējai piena savākšanai, uzglabāšanai, piegādei, realizācijai un pārstrādei prasītājai, ar mērķi nodrošināt biedriem izdevīgākas piena realizācijas un ar tā ražošanu saistīto produktu iepirkuma cenas (Sabiedrības līguma 1.1.punkts).

[4.5] Prasītāja cēlusi prasību pret atbildētāju par līgumsoda 15 000 *euro* piedziņu, pamatojoties uz prasītājas dalībnieku noslēgto Sabiedrības līgumu, kas paredz atbildību par biedra, bez pārējo biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, biedra apņemšanās (Sabiedrības līgums 2.3.punkts) nepildīšanu, ar šo līgumu uzņemto saistību godprātīgu nepildīšanu. Prasītāja cita starpā paskaidrojumos norādījusi, ka nepiekrīt atbildētājas Sabiedrības līguma interpretācijai, un uzskata, ka atbildētājai, ja tā pārtraukusi svaigpiena ražošanu un piegādi, ir pienākums izstāties no prasītājas, pārdodot savas kapitāldaļas, un jāsamaksā līgumsods.

[4.6] Konkrētajā gadījumā, lai noteiktu Sabiedrības līgumā paredzēto līgumsoda maksāšanas pienākumu, ir nepieciešama tiesiskā darījuma – Sabiedrības līguma iztulkošana, izmantojot objektīvo iztulkošanu, jo no prasītājas paskaidrojumos norādītā izriet, ka atbildētājai jāmaksā līgumsods par to, ka nepilda Sabiedrības līgumā uzņemtās saistības un neizstājas kā dalībnieks no prasītājas, bet no atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka Sabiedrības līgums nosaka pienākumu izstāties no prasītājas tiem biedriem, kuri tai sniedz pakalpojumu uz atsevišķu līgumu pamata.

No Sabiedrības līguma redzams, ka tajā ietverts 2.3.punkts Biedru apņemšanās "2.3.1. Biedri, kuri ir svaigpiena ražotāji un/vai iepircēji, apņemas,

noslēdzot Svaigpiena pirkuma pārdevuma līgumu ar Sabiedrību, atbilstoši tā noteikumiem, nodot svaigpienu 100% (simts procentu) apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā daudzuma, no visa Biedra saimniecībā saražotā un/vai iepirktā apjoma. 2.3.2. Biedri atsavinot sev piederošo daļu, to pārdod pārējiem Dalībniekiem par nominālvērtību."

Sabiedrības līgumā ietverts 2.5.punkts Izstāšanās un atbildība "2.5.1. Katrs Biedrs var izstāties no Līguma, par to rakstiski paziņojot Biedriem 3 (trīs) mēnešus iepriekš. Izstājoties, Biedram nav tiesību prasīt un tas nesaņem no Sabiedrības Līguma ietvaros veiktos ieguldījumus. Biedram, kas izstājas no Līguma, ir jāpārdod savas kapitāla daļas pārējiem biedriem par nominālvērtību, pārdošana jāveic ne vēlāk kā 1 (viena) kalendārā mēneša laikā no atskaites datuma, kad noticis darījums.

2.5.2. Biedram, kas uz atsevišķi noslēgta Līguma pamata nodrošina Sabiedrībai pakalpojumus (piem.: darbiniekam – darba līgums; transporta; lopbarības piedevu piegādes; juridiskos un grāmatvedības; starpniecības; u.c. līgumi), pārtraucot pakalpojuma sniegšanas Līgumu, nekavējoties ir jāizstājas no Sabiedrības, savas kapitāla daļas pārdodot pārējiem Biedriem par nominālvērtību.

2.5.3. Attiecībā uz Sabiedrības Biedriem ar kuriem tiek slēgts piena pirkuma un/vai sniegto pakalpojumu Līgums, tajos izdarāma atsauce uz šo Sabiedrības Līgumu.

2.5.4. Ja Biedrs, bez pārējo Biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, nepilda Biedra apņemšanos (Līguma 2.3.punkts), godprātīgi nepilda ar šo Līgumu uzņemtās saistības, tad Biedri ir tiesīgi pieprasīt no vainīgā vienreizēju līgumsodu 15000 *euro* apmērā samaksu, kā arī lemt par Biedra izslēgšanu no Līguma un Sabiedrības dalībnieku skaita, pamatojoties uz Sabiedrības statūtiem un Komerclikuma normām".

[4.7] Iztulkojot noslēgto Sabiedrības līgumu kopsakarā arī ar pašas prasītājas norādīto prasības pieteikumā, kā arī ar atbildētājas norādītajiem iebildumiem, secināms, ka Sabiedrības līgums ir noslēgts starp biedriem, svaigpiena ražotājiem vai iepircējiem, kuru pienākums ir noslēgt ar prasītāju svaigpiena pirkuma līgumu un nodot prasītājai svaigpienu 100% apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā un biedra saimniecībā saražotā vai iepirktā svaigpiena daudzuma, un biedriem – pakalpojumu sniedzējiem, kuriem jānodrošina pakalpojuma sniegšana prasītājai. Turklāt biedri, lai nodrošinātu uzdevumu izpildi un secīgi arī mērķu sasniegšanu, ir noteikuši attiecīgu atbildību: ja biedri, pakalpojumu sniedzēji ir pārstājuši sniegt pakalpojumu prasītājai, tie nekavējoties izstājas no dalības SIA "Piena Partneri", un savukārt, ja biedri – svaigpiena ražotāji vai iepircēji bez citu biedru piekrišanas ir samazinājuši vai pārtraukuši svaigpiena piegādi, tad tiem tiek piemērots vienreizējs līgumsods 15 000 *euro*, kā arī var tikt pārtraukta dalība SIA "Piena Partneri". No minētā nepārprotami secināms, ka ir nošķirami Sabiedrības līguma biedri – pakalpojuma sniedzēji un biedri – svaigpiena ražotāji vai iepircēji. Turklāt Sabiedrības līgumā ir nepārprotami nošķirta biedru – pakalpojumu sniedzēju un biedru – svaigpiena ražotāju vai iepircēju Sabiedrības līgumā noteiktā atbildība.

[4.8] Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja uzskatāma par biedru, kas pieskaitāma biedriem – svaigpiena ražotājiem vai iepircējiem. Starp prasītāju un atbildētāju 2014.gada 27.martā noslēgts Svaigpiena pirkuma-pārdevuma līgums Nr. PP 2014/05, kur puses 1.punktā noteikušas, ka atbildētāja kā ražotājs ražo un pārdod, bet prasītāja kā pircējs pērk un apmaksā svaigpienu, un ražotājs pārdod un pircējs pērk no ražotāja svaigpienu, kura daudzums atbilst ražotāja svaigpiena piegādes kvotas daudzumam, saskaņā ar pircēja un ražotāja saskaņoto svaigpiena piegādes daudzumu mēnesī, sk. Pielikumu Nr.2 "Piena daudzuma saskaņošanas protokols". Minētā Līguma 3.punktā ir atsauce uz Sabiedrības līgumu.

Līdz ar to secināms, ka uz atbildētāju attiecināma atbildība, kas izriet no Sabiedrības līguma un kas noteikta biedram – svaigpiena ražotājam. Tas ir, atbildētājai saistošs Sabiedrības līguma 2.5.4.punktā noteiktais, ka, ja Biedrs bez pārējo Biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, nepilda Biedra apņemšanos (Līguma 2.3.punkts), godprātīgi nepilda ar šo Līgumu uzņemtās saistības, tad Biedri ir tiesīgi pieprasīt no vainīgā vienreizēju līgumsodu 15 000 *euro*nbsp; apmērā samaksu, kā arī lemt par Biedra izslēgšanu no Līguma un Sabiedrības dalībnieku skaita, pamatojoties uz Sabiedrības statūtiem un Komerclikuma normām.

Savukārt Sabiedrības līguma 2.3.punktā noteikts, ka biedri, kuri ir svaigpiena ražotāji un/vai iepircēji, apņemas, noslēdzot Svaigpiena pirkuma pārdevuma līgumu ar Sabiedrību, atbilstoši tā noteikumiem, nodot svaigpienu 100% (simts procentu) apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā daudzuma no visa Biedra saimniecībā saražotā un/vai iepirktā apjoma.

[4.9] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 192.pantu, tiesību doktrīnu par prasījumu robežām, un, ņemot vērā prasītāja izvirzīto prasījumu pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu, pamatojoties arī uz to, ka prasītājas dalībnieki bija lēmuši par prasības celšanu pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu, tad tiesai nav pamata apspriest un vērtēt citus pušu apsvērumus par atbildētājas kā dalībnieka dalību SIA "Piena Partneri", tās tiesībām un pienākumiem, jo minētais nav attiecināms uz celtās prasības priekšmetu un pamatu. Līdz ar to izvērtējami tikai prasītājas izvirzītā prasījuma pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Līgumsods par saistību neizpildi vispār ir konkrēti noteikta naudas summa vai cita mantiska vērtība, kuru nedrīkst noteikt vairākkārtīgu (atkārtotu) vai pieaugošu maksājumu vai devumu veidā. Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav ierobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.

Civillikuma 1718.panta pirmajā daļā noteikts, ka, ja kādam jācieš līgumsods, tad kreditors var prasīt vai nu tā samaksu, vai līguma izpildīšanu, bet izvēlējies samaksu, viņš vairs nevar pēc tam prasīt līguma izpildīšanu un otrādi.

Līgumsods ir civiltiesību institūts ar divējādu dabu, no vienas puses tas ir saistības pastiprinājums, no otras puses līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams *(K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006., 115.lpp.).* Turklāt zinātniskās literatūrā ir doti skaidrojumi, ka civiltiesisko sodu par saistības neizpildi vai nepienācīgu izpildi var noteikt līgumā. [...] Līgumsodu var noteikt, līgumu slēdzot un rakstiskā līgumā ierakstot kā atsevišķu punktu. Bet vienošanās par līgumsodu var notikt arī vēlāk. [...] Līgumsoda apmērs ir pušu vienošanās priekšmets, arī te ir svarīga gribas brīva izpausme, bet likumdevējs nav uzlicis pusēm pienākumu samērot līgumsodu ar iespējamiem zaudējumiem *(sk. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Otrais izdevums. Rīga, Mans īpašums, 2000., 224.-225.lpp.).*

No tiesību doktrīnām nepārprotami izriet, ka līgumsoda kā saistības pastiprinājuma nodibināšanai ir nepieciešama līgumslēdzējpušu gribas brīva izpausme, ar kuru panākta vienošanās par līgumsoda apmēru.

[4.10] Kā jau konstatēts iepriekš, tad Sabiedrības līguma 2.5.4.punktā noteikts, ka, ja Biedrs, bez pārējo Biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, nepilda Biedra apņemšanos (Līguma 2.3.punkts), godprātīgi nepilda ar šo Līgumu uzņemtās saistības, tad Biedri ir tiesīgi pieprasīt no vainīgā vienreizēju līgumsodu 15000 *euro* apmērā samaksu, kā arī lemt par Biedra izslēgšanu no Līguma un Sabiedrības dalībnieku skaita, pamatojoties uz Sabiedrības statūtiem un Komerclikuma normām. Savukārt Sabiedrības līguma 2.3.punktā noteikts, ka biedri, kuri ir svaigpiena ražotāji un/vai iepircēji, apņemas, noslēdzot Svaigpiena pirkuma pārdevuma līgumu ar Sabiedrību atbilstoši tā noteikumiem, nodot svaigpienu 100% (simts procentu) apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā daudzuma, no visa Biedra saimniecībā saražotā un/vai iepirktā apjoma.

Prasītāja savu prasījumu pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu pamatojusi ar to, ka atbildētāja ir pārstājusi ražot svaigpienu un vairs to nepiegādā prasītājam, līdz ar to atbildētājai ir jāizstājas kā dalībniekam no prasītājas. Kā paskaidroja prasītāja, tad līgumsodu piemēro tādēļ, ka atbildētāja turpina

nepiegādāt svaigpienu un vairums dalībnieku ir lēmuši, ka atbildētājai piemērojams līgumsods.

Prasītāja rakstveida atsauksmē norādījusi, ka atbildētāja nav izpildījusi dalībnieku uzlikto pienākumu atbildētājai izstāties no SIA "Piena Partneri", ko atbildētāja nav izpildījusi, līdz ar ko atbildētāja nepilda Sabiedrības līgumā noteiktos pienākumus.

[4.11] Minētie prasītājas apsvērumi atzīstami par nepamatotiem, jo lietā nav iesniegts neviens pierādījums, ka atbildētājai dalībnieki būtu uzlikuši šādu pienākumu. Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja 2018.gada 29.martā paziņoja prasītājai par struktūrvienības – liellopu novietne "/Nosaukums/" likvidāciju, kur atbildētāja norādījusi, ka uzņēmums plāno vēl divus mēnešus, t.i. aprīlis, maijs strādāt ierastā ritmā, tempā, un ar jūniju uzsākt liellopu novietnes likvidācijas procesu.

Minētais paziņojums tika izskatīts prasītājas dalībnieku sapulcē 2018.gada 27.aprīlī, un dalībnieki vienojās atstāt minēto jautājumu bez virzības, izskatīšanas.

[4.12] Atbildētāja savu iebildumu pret prasību pamatotībai iesniedza 2018.gada 5.jūlija Svaigpiena daudzuma saskaņošanas protokola (līgumam Nr. PP 2014/05 no 27.03.2014.) Pielikums Nr.2 kopiju. Ar minēto protokolu apstiprinās, ka prasītāja ar atbildētāju vienojās, ka līdz 2018.gada 31.decembrim atbildētāja apņemas piegādāt prasītājai un prasītāja apņemas nopirkt 1685 t svaigpiena. Minēto protokolu parakstījušas puses. No atbildētājas 2018.gadā saražotā piena atskaites redzams, ka svaigpiens faktiski nodots lielākā apjomā, nekā tas bija paredzēts Pielikumā Nr.2, un pēdējais saražotais svaigpiens nodots 2018. gada oktobrī.

[4.13] Atbildētāja iesniegusi tiesai e-pasta saraksti, ar ko apstiprinās, ka starp pusēm notikušas pārrunas par pušu savstarpējām attiecībām SIA "Piena Partneri". Bet kā jau minēts, prasība celta par līgumsoda piedziņu, tad tiesa nevērtē citus apstākļus pušu savstarpējām tiesiskajām attiecībām, bet tikai tos, kas attiecas uz līgumsoda piemērošanas pamatotību.

[4.14] Novērtējot minētos pierādījumus, secināms, ka strīdus periodā, kas ir 2018.gads, atbildētāja bija izpildījusi Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā ietverto nosacījumu – bija noslēgts Svaigpiena pirkuma pārdeva līgums, un tika nodots svaigpiens 100% apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā daudzuma no visa atbildētājas saražotā apjoma. Pretēji pierādījumi netika iesniegti.

Turklāt, ievērojot apstākli, ka 2018.gada 29.martā atbildētāja bija nosūtījusi paziņojumu par struktūrvienības - liellopu novietne "/Nosaukums/" likvidāciju, Svaigpiena pirkuma pārdevuma līguma darbība saskaņā ar minētā līguma 5.punktu, beidzās 2018.gada 31.martā, bet neskatoties uz minēto, atbildētāja turpināja visu saražoto svaigpienu piegādāt prasītājai, un prasītāja minētajam iebildumus nav cēlusi un svaigpienu pieņēmusi, konkrētajā gadījumā nav pamata atzīt, ka atbildētāja nebūtu godprātīgi pildījusi ar Sabiedrības līgumu uzņemtās saistības, par ko biedriem būtu tiesības pieprasīt vienreizēju līgumsoda samaksu. Konkrētajā gadījumā nav konstatējami apstākļi atbildētājas kā svaigpiena ražotāja atbildības pienākuma iestāšanās, ka atbildētāja būtu pārstājusi vai samazinājusi ražot un piegādāt svaigpienu bez citu biedru piekrišanas, jo minēto apstākli prasītāja nav pierādījusi.

[4.15] Atbildētājas norādītie apsvērumi, ka atbildētājai bija tiesības bez citu biedru piekrišanas pārtraukt svaigpiena ražošanu un veikt liellopu novietnes likvidāciju, jo nedz Līgums, nedz Sabiedrības līgums neparedz pretējo, un šāda aizlieguma ietveršana līgumā būtu neatbilstoša uzņēmējdarbības un pakalpojumu sniegšanas brīvības principam, ir pilnībā pamatoti.

[4.16] Atsaucoties uz Civillikuma 1.pantu, izvērtējot lietas apstākļus, cita starpā, saskaņā arī ar taisnības un labas ticības principu, pirmās instances tiesa prasību uzskatīja par nepamatotu un noraidāmu.

[4.17] Pirmās instances tiesa izvērtējusi piedzenamos tiesāšanās izdevumus.

[5] Par Zemgales rajona tiesas 2019.gada 11.novembra spriedumu SIA "Piena Partneri" iesniedza apelācijas sūdzību, uzskatot spriedumu par nepamatotu, līdz ar to pilnībā atceļamu.

Sūdzībā prasītāja atsaukusies uz šādiem apstākļiem.

[5.1] Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā ir skaidri saredzams, ka biedram (svaigpiena ražotājam vai iepircējam) šis punkts nosaka pienākumu noslēgt svaigpiena pirkuma līgumu un nodot prasītājam svaigpienu 100 procentu apmērā no saimniecībā saražotā vai iepirktā apjoma. Noslēgt nozīmē to, ja svaigpiena pirkuma līgums nav noslēgts, tad biedrs to noslēdz, bet, ja ir iztecējis jau noslēgta līguma darbības termiņš - līgums ir atjaunojams. Savukārt nodot nozīmē faktiski pildīt noslēgto svaigpiena pirkuma līgumu. Tātad minētais līguma noteikums nepieļauj nedz to, ka nav spēkā esošs līgums, nedz to, ka svaigpiens netiek nodots (netiek pildīts līgums). Šāda noteikumu izpratne atklājas arī tad, ja Sabiedrības līguma 2.3.1.punktu skata kopsakarā ar šī līguma pamatā esošo mērķi. Proti, nav un nevar būt saprotams tas, kā Sabiedrības līguma izpratnē biedrs (svaigpiena ražotājs vai iepircējs) var apvienot savus spēkus un līdzekļus noteiktā mērķa sasniegšanai, ja tas nepiegādā svaigpienu. Turpat norādāms tas, ka Sabiedrības līguma tekstā nav atrodami tādi noteikumi, kas liecinātu par to, ka Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā ietverto pienākumu izpildes nodrošināšana būtu aprobežota ar kādu noteiktu laiku (termiņu). Tātad biedra (svaigpiena ražotāja vai iepircēja) pienākums ir nodrošināt to, ka svaigpiena pirkuma līgums ir aktīvs un tas tiek pildīts visu Sabiedrības līguma darbības laiku. Ir tikai viens izņēmumus, kad biedram (svaigpiena ražotājam vai iepircējam) ir iespēja nepildīt 2.3.1.punktā ietvertos pienākumus. Tas ir gadījumā, ja ir saņemta pārējo biedru piekrišana tam (Sabiedrības līguma 2.5.4.punkts). Secīgi, ja biedrs nepilda Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā noteiktos pienākumus - nav noslēgts svaigpiena pirkuma līgums vai tas netiek pildīts un tam nav saņemta pārējo biedru piekrišana, tad attiecībā uz šo biedru, var tikt piemērots Sabiedrības līgumā noteiktais līgumsods.

[5.2] Sava prasījuma pamatotībai prasītājs tiesā iesniedza gan atbildētāja 2018.gada 29.marta paziņojumu par struktūrvienības - liellopu novietne /Nosaukums/ likvidāciju, gan atbildētāja 2018.gada 5.oktobra e-pastu, kurā prasītājs tika informēts par to, ka ar 2018.gada 10.oktobri svaigpiena ražošana nodošana prasītājam tiks pilnībā izbeigta. No minētajiem pierādījumiem ir skaidri saprotams tas, ka atbildētājs nekad (vispār) vairs neražos un nenodos prasītājam svaigpienu. Respektīvi, nepildīs Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā noteiktos pienākums. Tas savukārt nozīmē to, ka atbildētājam bija pārējo biedru piekrišana tam, ka atbildētājs var nepildīt Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā noteiktos pienākumus, jo citādu kārtību Sabiedrības līgums neparedz. Šāda piekrišana lietas materiālos nav atrodama. Tieši pretēji, lietā esošais prasītāja dalībnieku sapulces protokols apliecina to, ka pārējie biedri šādu piekrišanu atbildētājam nav devuši, bet ir noteikuši atbildētājam pienākumu maksāt līgumsodu. Minētais dalībnieku sapulces lēmums netiek apstrīdēts.

[5.3] No lietā esošajiem materiāliem un arī tiesas sēde īpaši uzsvērtā, redzams, ka līgumsoda piedziņa ir saistīta ar to, ka atbildētājs vispār vairs neražos un nenodos prasītājam svaigpienu. Šāds prasījums nav bijis saistīts ar kādu laika posmu. Ne kāds konkrēts laika posms nav minēts un pat neizriet ne no viena lietā esoša dokumenta. Līdz ar to nav saprotams kā, uz kāda pamata un kādēļ tiesa ir atzinusi, ka lietā ir "strīda periods" un vēl jo vairāk, ka tas būtu 2018.gads. Šāda "atziņa" ne iepriekš, ne arī turpmāk spriedumā nav pamatota un paskaidrota, tādējādi nav izsecināms tas, kā tiesa pie tādas ir nonākusi. Kā tas redzamas no sprieduma teksta, tad minētā "atziņa" ir arī ietekmējusi turpmāk izdarītos secinājumus. Proti, atzīstot, ka ir "strīdus periods" un tas ir 2018.gads, tiesa turpmāk pakārto secinājumus, ka šajā gadā svaigpiena pirkuma līgums ir bijis noslēgts un ir bijis arī izpildīts. Bet kā jau tas tika norādīts augstāk, nedz Sabiedrības līguma 2.3. 1.punkts, nedz arī lietā esošie citi materiāli neapliecina to, ka šajā lietā būtu kāds "strīdus periods", bet gan to, ka atbildētājs bez pārējo biedru piekrišanas nepildīs Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā noteiktos pienākums. Tas nozīmē to, ka tiesa ir nepareizi noteikusi lietas apstākļu juridisko novērtējumu un nav pareizi novērtējusi lietā esošos faktiskos apstākļus, tādējādi nonākot pie nepareizu secinājumu izdarīšanas, kas savukārt ir bijis nepareiza sprieduma pamatā. Turklāt, tiesa spriedumā nav norādījusi pamatojumu tam, kā tā ir nonākusi līdz šādai "atziņai". Līdz ar to tiesa ir pieļāvusi Civilprocesa likuma kā 97.panta pirmās un trešās daļas, tā arī 193.panta piektās daļas

pārkāpumu.

[5.4] Tiesa spriedumā ir atzinusi, ka svaigpiena pirkuma līguma darbība saskaņā ar tā 5.punktu ir beigusies 2018.gada 31.martā. Tajā pašā laika lietā nav atrodams ne viens pierādījums tam, ka līguma darbība ir beigusies. Tiesa ir principā pievienojusies atbildētāja paustajai pozīcijai šajā jautājumā, lai gan nav devusi tam vispār nekādu vērtējumu. Ja tiesa ir uzskatījusi, ka atbildētāja 2018.gada 29.marta paziņojums par struktūrvienības - liellopu novietne /Nosaukums/ likvidāciju ir arī paziņojums par atkāpšanos no svaigpiena pirkuma līguma, tad bez ievērības ir atstāts tas, ka atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē nebija spējīgs paskaidrot to, ka kurā tad lietā esošajā dokumentā ir izteikts paziņojums par atkāpšanos no svaigpiena pirkuma līguma.

Turklāt pat vērtējot abus atbildētāja paziņojumus (2018.gada 29.marta paziņojums un 2018.gada 5.oktobra e- pasts) savstarpējā kopsakarībā var nonākt pie acīmredzama secinājuma, ka pats atbildētājs nav īsti zinājis vai sapratis to, kad tad īsti svaigpiena nodošana prasītājam tiks pārstāta. Tādējādi tiesa ne vien nav devusi motivāciju šiem pierādījumiem, bet pēc būtības ir pildījusi atbildētāja pienākumu pierādīt savu iebilžu pamatotību.

Tiesa nav pat arī iedziļinājusies pašas izdarītā secinājuma būtībā un sekās, kas rodas, ja tiek atzīts, ka svaigpiena pirkuma līguma darbība ir izbeigusies. Proti, pirmkārt, uz kāda tad īsti pamata turpinās svaigpiena piegāde pēc 2018.gada 31.marta. Otrkārt, vai svaigpiena daudzuma saskaņošanas protokols, kas ir pielikums Nr.2 svaigpiena pirkuma līgumam ir pielikums jau izbeigtam līgumam, vai arī tas ir uzskatāms par atsevišķu līgumu. Treškārt, kurš tad no vairākiem svaigpiena pirkuma līguma 5.punktā ietvertajiem punktiem konkrēti ir bijis tas pamats izdarīt secinājumu par līguma darbības izbeigšanos un, vai lietā ir kādi pierādījumi, kas to apliecina. Ceturtkārt, vai šāds secinājums pats par sevi nenorāda uz to, ka atbildētāja nav izpildījusi Sabiedrības līguma 2.3.1. noteiktos pienākumus.

Minētiem apsvērumiem tiesas spriedumā nav dots nekāds novērtējums, lai gan to izvērtēšana ir bijusi būtiska, pieņemot Prasītājam negatīvu spriedumu. Bez ievērības ir atstāts arī tas, ka prasītāja dalībnieki lēmumu par līgumsoda piemērošanu Atbildētājai pieņēma tikai tad, kad faktiski svaigpiena nodošana tika izbeigta. Visu beidzot, pilnībā ir neizprotama tiesas norāde spriedumā par to, ka prasītāja nav pierādījusi to, ka atbildētāja ir pārstājusi vai samazinājusi ražot un piegādāt svaigpienu prasītājam bez citu biedru piekrišanas. Atbildētājam bija jāpierāda, ka tas šādu piekrišanu ir saņēmis.

[5.5] Ievērojot minēto un to, ka tiesa ne vien nav izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, bet arī ar savu, uz ne ko balstītu pieņēmumu ir aizvietojusi atbildētāju tā pierādīšanas pienākuma izpildē, ir secināms, ka tiesa ir pieļāvusi Civilprocesa likuma 10.panta, 93.panta pirmās daļas, 97.panta pirmās un trešās daļas, kā arī 193.panta piektās daļas pārkāpumu, tādējādi nonākot pie nepareiza sprieduma taisīšanas lietā.

[5.6] Norādāms tas, ka lietā neatrodas neviens pierādījums tam, ka prasītājs prasījumu par līgumsoda piedziņu būtu saistījis ar uzskatu, ka atbildētājai bija jāsaņem pārējo biedru piekrišana svaigpiena ražošanas un liellopu novietnes likvidācijai. Īpaši tika uzsvērts, ka līgumsods tiek piemērots par to, ka atbildētāja bez pārējo biedru piekrišanas vispār vairs nepiegādās svaigpienu prasītajam un tātad pārstāj pildīt Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā ietvertos pienākumus. Otrkārt, ir norādāms tas, ka šī tiesas atziņa pati par sevi ir pretrunīga. Proti, no vienas puses tiek atzīts, ka nedz viens, nedz otrs līgums šādu noteikumu neparedz, bet no otras puses, ka šāda noteikuma iekļaušana līgumā būtu pretēja uzņēmējdarbības un pakalpojuma sniegšanas brīvības principam. Nav saprotams, vai tad šāds noteikums ir ietverts līgumā un tas ir pretrunā minētajam principam, vai arī tas nav ietverts līgumā un tādējādi atsaukšanās uz pakalpojuma sniegšanas brīvības principu ir pilnībā lieka.

Spriedumā nav atrodami apsvērumi tam, ko tad īsti tiesa saprot ar uzņēmējdarbības un pakalpojuma sniegšanas brīvības principu, kāds ir tā saturs un, kurš tad Sabiedrības līguma noteikums ir pretējs šim principam, un kā tieši tas izpaudies. Līdz ar to arī šajā daļā ir atzīstams, ka tiesa ir pieļāvusi Civilprocesa likuma 10.panta, 93.panta pirmās daļas, 97.panta pirmās un trešās daļas, kā arī 193.panta piektās daļas pārkāpumus, tādējādi, nonākot pie nepareiza sprieduma taisīšanas lietā.

[5.7] Tiesas ir devusi atsauci un tātad lietas izspriešanā ir piemērojusi Civillikuma 1.pantā ietverto labas ticības principu, dodot arī atsauci uz tiesību doktrīnas atziņām šī tiesību principa sakarā. Kā tas redzams no sprieduma teksta, tad tiesa ir tikai atreferējusi attiecīgajā avotā norādīto un nav pat centusies izskaidrot to, kā šīs atziņas un vispār labas ticības principa, iespējams, pārkāpums ir saistīts ar izskatāmo lietu. Citiem vārdiem, tiesa savu pienākumu pamatot izdarītos secinājumus ir aizstājusi ar citātu no grāmatas. Pretēju secinājumu nevar izdarīt. Ja minēto skata kopsakarā ar tiesas iepriekš spriedumā izdarītajiem secinājumiem par to, ka atbildētājs ir izpildījis Sabiedrības līguma noteikumus, prasītājs nav pierādījis to, ka atbildētājs ir pārstājis ražot un piegādāt svaigpienu, kā arī, ka nedz svaigpiena pirkuma līgums, nedz Sabiedrības līgums neparedz pienākumu prasīt pārējiem biedriem piekrišanu veikt liellopu novietnes likvidāciju, tad minētās tiesību normas piemērošanai zūd jebkāds loģiski izskaidrojams pamatojums. Vēl jo vairāk, nav saprotams tas, kāda tad Prasītājas darbība ir bijusi pretēja labiem tikumiem. Līdz ar to tiesa Civillikuma 1.pantā ietverto tiesību normu ir piemērojusi bez jebkāda pamatojuma, kas savukārt arī ir novedis pie nepareizas lieta izspriešanas.

[6] Atbildētājs iesniedzis rakstveida paskaidrojumus par SIA "Piena Partneri" apelācijas sūdzību, norādot, ka apelācijas sūdzības motīvi ir pilnībā nepamatoti.

Paskaidrojumi satur šādu motivāciju.

[6.1] Atbildētājas ieskatā prasītājas argumenti attiecībā uz Sabiedrības līgumu ir ne tikai nepamatoti pēc būtības, bet vispār nav vērtējami, jo prasītājai nav bijušas prasījuma tiesības celt civillietas Nr. C73347119 pamatā esošo prasību.

Sabiedrības līguma 2.5.4.punkts nepārprotami noteic, ka Sabiedrības līguma noteikumu pārkāpšanas gadījumā „...Biedri ir tiesīgi pieprasīt no vainīgā vienreizēju līgumsodu 15000 *euro* apmērā samaksu sabiedrībai". Tātad tikai Biedri var celt prasību tiesā par Sabiedrības līguma izpildi un līgumsoda piedziņu par labu trešajai personai - Sabiedrībai.

Ņemot vērā, ka prasība celta par līgumsoda piedziņu, bet tiesības prasītājai celt šādu prasību neizriet ne no likuma, ne Sabiedrības līguma, secināms, ka prasītājai nebija prasījuma tiesību par līgumsoda 15 000 *euro* apmērā piedziņu. Vēl jo vairāk atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktam situācijā, kad prasību cēlusi persona, kurai nav prasījuma tiesību, tiesai bija pienākums izbeigt tiesvedību.

[6.2] Atsaucoties uz Sabiedrības līguma 2.5.4. punkta izriet, ka, lai lemtu par līgumsoda piedziņu no biedra, ir jākonstatē, ka tas nav pildījis Sabiedrības līgumā noteikto biedra apņemšanos vai kā citādi nav pildījis ar Sabiedrības līgumu uzņemtās saistības.

[6.3] Neskatoties uz to, ka Prasītājs savu prasību ir pamatojis, atsaucoties tieši uz Sabiedrības līguma 2.3.1. un 2.5.4. punktiem, prasītājs nav iesniedzis nekādus pierādījumus tam, ka minētā līguma darbības laikā atbildētāja būtu pārstājusi ražot svaigpienu vai turpinājusi to ražot, bet saražoto nebūtu nodevusi prasītājai. Ņemot vērā minēto, secināms, ka atbildētāja ir izpildījusi tai uzlikto pienākumu un nav nekāda tiesiska pamata Sabiedrības līguma 2.5.4.punkta piemērošanai.

Norāda, ka pati Prasītāja pēc iepazīšanas ar pirmās instances tiesas spriedumā konstatēto, proti, to, ka Sabiedrības līguma 2.3.1. punkts ir uzskatāms par pārkāptu tikai tad, ja būtu pierādīta visa saražotā svaigpiena nenodošana prasītājai Piena pirkuma līguma darbības laikā, savā apelācijas sūdzībā ir pārstājusi apgalvot, ka Atbildētāja saražoto svaigpienu nav piegādājusi prasītājai 100 % apmērā.

Tā vietā prasītāja apelācijas sūdzībā neprecīzi atreferē Sabiedrības līguma 2.3.1. punktu, apgalvojot, ka pēc piena pirkuma līguma termiņa beigām atbildētājai bija pienākums noslēgt jaunu svaigpiena pirkuma līgumu (apelācijas sūdzības 4.punkts). No minētā izriet, ka prasītājas ieskatā atbildētājas pārkāpums ir jauna līguma nenoslēgšana.

[6.4] Sistemātiski analizējot Sabiedrības līguma 2.5.2. un 2.5.3.punktus, secināms, ka Sabiedrībā ir dalībnieki, kuri ne tikai piegādā Sabiedrībai

pienu, bet arī sniedz Sabiedrībai pakalpojumus. Uz šiem pakalpojumu sniedzējiem ir attiecināms Sabiedrības līguma 2.5.2.punkta, bet uz piena piegādātājiem - 2.5.3.punkta regulējums. Saskaņā ar 2.5.2.punktu pienākums nekavējoties izstāties no Sabiedrības ir attiecināms uz tiem dalībniekiem, kuri pārtrauc ar Sabiedrību pakalpojumu sniegšanas līgumus, kurus tie sniedz uz atsevišķu līgumu pamata.

Savukārt uz piena piegādātājiem attiecināmais Sabiedrības līguma 2.5.3.punkts šādu pienākumu izstāties no Sabiedrības, neparedz. Turklāt starp SIA „SESAVA" un prasītāju noslēgtajā Piena pirkuma līgumā nekādas atsauces uz Sabiedrības līgumu nav ietvertas, jo Sabiedrības līgums ir slēgts vēlāk.

Tādējādi atbilstoši Sabiedrības līgumam, pat pārtraucot piena ražošanu, sabiedrības dalībniekam nerodas pienākums izstāties no sabiedrības (prasītājas). Dalībnieks var būt noderīgs un veicināt sabiedrības (prasītājas) mērķu sasniegšanu arī citā veidā. To apstiprina fakts, ne visi prasītājas dalībnieki nodarbojas ar piena ražošanu un piegādi sabiedrībai.

Secināms, ka gan pirmās instances tiesa, gan pati prasītāja ir atzinusi par pareizu atbildētājas paskaidrojumos sniegto Sabiedrības līguma 2.3.2. punkta un Sabiedrības līguma 2.5.1. punkta interpretāciju, jo prasītāja šos apstākļus apelācijas sūdzībā nelūdz apelācijas instances tiesu pārvērtēt.

[6.5] Lai gan prasītājas ieskatā pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1.pantu, nav devusi pietiekamu pamatojumu, kāda ir tās piemērojamība attiecībā uz konkrētās lietas apstākļiem (Apelācijas sūdzības 5.lpp.), no Sprieduma 13.lpp. izriet, ka tiesa labas ticības principu ir vērtējusi attiecībā uz visiem lietas apstākļiem.

[6.6] Prasītāja apelācijas sūdzībā pievēršas Sabiedrības līguma noteikumu interpretācijai, nonākot pie secinājumiem, kas ir krasi atšķirīgi no līguma punktu vārdiskās jēgas.

Atbildētāja vērš tiesas uzmanību uz to, ka arī gadījumā, ja rastos šaubas par Sabiedrības līgumā lietoto vārdu nozīmi, atbilstoši Civillikuma 1508.pantam: „Saudzīgākam iztulkojumam dodama priekšroka pret citiem, un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku".

[7] Ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša A.Sniedzīša 2020.gada 7.janvāra lēmumu minētajā civillietā ierosināta apelācijas tiesvedība, nozīmējot lietas izskatīšanu tiesas sēdē (lietas 125.lapa).

[8] Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas pilnvarotais pārstāvis /pers. T/ prasību un apelācijas sūdzību uzturēja uz tajās norādītajiem apstākļiem. Papildus uzsvēra, ka atbildētājs piedalījās dalībnieku sapulcē, Sabiedrības lēmumu nepārsūdzēja, tas ir spēkā esošs. Ja atbildētāja uzskatīja, ka viņa intereses ir aizskartas, nav saprotams, kādēļ piekrita Sabiedrības līgumam jaunajā redakcijā iekļautajam 2.5.4. punktam, paši piedalījās arī šī līguma sagatavošanā un parakstīšanā. Uzskata, ka atbildētāja nepildīja biedra pienākumus, jo nepiegādāja svaigpienu kā ražotājs. Norādīja, ka nav strīda, par to, ka tika paziņots, ka nepiegādās svaigpienu, bet šajā gadījumā nav atkāpšanās iespēju pēc Sabiedrības līguma.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Jurkāns prasību neatzina, apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu. Uzturēja spēkā apelācijas instancē iesniegtos rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību. Papildus norādīja, ka Sabiedrības līgums ir civiltiesisks līgums, kas pakļaujas Civillikuma normām, bet pēc būtības tas ir akcionāru līgums. Uzskata, ka prasītājai nav prasījuma tiesību.

Motīvu daļa

[9] *Noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, novērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, atbildētāja paskaidrojumus un rakstveida pierādījumus lietā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas prasība un apelācijas sūdzība ir noraidāmas kā nepamatotas.*

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums prasībā par līgumisko saistību izpildi un līgumsoda piedziņu ir pareizs un pilnībā pietiekams, rezultāts ir taisnīgs, līdz ar ko atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai motivācijai, atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorādot.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi nav vērtējami kā pamats pirmās instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

[12] Tiesā celta prasība par tāda līgumsoda piedziņu, kas aprēķināts, pamatojoties uz prasītājas dalībnieku noslēgto Sabiedrības līgumu, kas paredz atbildību par biedra, bez pārējo biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, biedra apņemšanās (Sabiedrības līgums 2.3. punkts) nepildīšanu, ar šo līgumu uzņemto saistību godprātīgu nepildīšanu. Prasītājas ieskatā, ja atbildētāja pārtraukusi svaigpiena ražošanu un piegādi, tai ir pienākums izstāties no prasītājas, tas ir, no Sabiedrības, kā arī jāsamaksā līgumsods. Kā noskaidrots apelācijas instances tiesā galvenais strīds lietā ir par to, ka atbildētāja prasītājas ieskatā nepilda biedra pienākumus- nepiegādā svaigpienu kā ražotājs, līdz ar to jāmaksā līgumsods.

Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē pamatu šāda līgumsoda piedziņai.

Lietā nodibināti vairāki fakti, par kuriem nepastāv strīds.

[12.1] No lietā iesniegtajiem SIA "Piena Partneri" reģistra datiem (lietas 18.-19.lapa) redzams, ka prasītāja dalībnieki ir SIA "Lāčplēša piens", SIA "Rāvas", SIA "Vārpa", AS "Agrofirma Tērvete", SIA "Penkule", SIA "Lielvircava AGRO", SIA "Sesava", SIA "Bizness un Risinājumi", /pers. H/.

[12.2] Atbildētāja ir prasītājas dalībniece un, ka prasītājas dalībnieki 2011.gada 22.martā noslēdza Sabiedrības līgumu (lieta 11.-14.lapa), kas 2015.gada 30.jūnijā tika izteikts jaunā redakcijā (lietas 15.-17.lapa).

[12.2.1] No 2011.gada 22.marta Sabiedrības līguma (lietas 11. - 14.lapa) redzams, ka tiek apvienoti biedru spēki un līdzekļi kopējai piena savākšanai, uzglabāšanai un realizācijai Sabiedrībā ar mērķi nodrošināt biedriem izdevīgākas piena realizācijas un ar tā ražošanu saistīto produktu iepirkuma cenas. Līgumu noslēdza /pers. H/, AS "Lielvircava AGRO", SIA "Kalnāji", SIA "Sesava" un AS "Agrofirma Tērvete".

Ar šā līguma noslēgšanu AS "Lielvircava AGRO", SIA "Kalnāji", SIA "Sesava" un AS "Agrofirma Tērvete", apņēmās noslēgt Svaigpiena pirkuma pārdevuma līgumu un visu saražoto pienu kvotas daudzumā nodot tikai sabiedrībai. Slēdzot šādu līgumu ir jāatsaucas uz Sabiedrības līgumu.

Turklāt, tika noteikts pienākums biedriem vai citām personām noslēgt līgumu par autotransporta pakalpojumiem piena savākšanā, saņemot dalībnieku valdes piekrišanu. Uzsverot, ka šādā līgumā ir jāiekļauj punkts par līgumsoda noteikšanu par noteikumu neievērošanu 10000 Ls apmērā un papildus Sabiedrības iespējamie zaudējumi.

[12.2.2] No 2015.gada 30.jūnija Sabiedrības līguma (lietas 15.-17.lapa) redzams, ka tas ir noslēgts starp visiem prasītājas dalībniekiem kā biedriem, un noteikts, ka juridiskās personas SIA "Piena Partneri" dalībnieki noslēdz šo līgumu par to, ka tiek apvienoti biedru spēki (visu prasītājas dalībnieku) spēki un līdzekļi kopējai piena savākšanai, uzglabāšanai, piegādei, realizācijai un pārstrādei prasītājai, ar mērķi nodrošināt biedriem izdevīgākas piena realizācijas un ar tā ražošanu saistīto produktu iepirkuma cenas (Sabiedrības līguma 1.1.punkts). Līgumu noslēdza /pers. H/, AS "Lielvircava AGRO", SIA "Penkule", SIA "Sesava", SIA "Vārpa", SIA "Lāčplēša piens", SIA "Rāvas" un AS "Agrofirma Tērvete".

Biedri, kuri ir svaigpiena ražotāji un/vai iepircēji apņemas nodot svaigpienu 100% apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā daudzuma, no visa biedra saimniecībā saražotā un/ vai iepirktā apjoma.

Līguma 2.5.4.punkts noteica, ka ja biedrs, bez pārējo biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, nepilda biedra apņemšanos (Līguma 2.3.punkts), godprātīgi nepilda ar šo līgumu uzņemtās saistības, tad biedri ir tiesīgi pieprasīt no vainīgā vienreizēja līgumsoda 15000 *euro* apmērā samaksu sabiedrībai, kā arī lemt par biedra izslēgšanu no līguma un sabiedrības dalībnieku skaita, pamatojoties uz sabiedrības statūtiem un Komerclikuma normām.

Minētais kopumā norāda uz to, ka biedriem ir tiesības lemt par līgumsoda piemērošanu sabiedrības labā, ja iestājas Sabiedrības līgumā norādītais pamats.

Turklāt, ir atdalāmi biedri, kas ir svaigpiena ražotāji un/vai piegādātāji no biedriem, kas ir pakalpojuma sniedzēji. Šādu atziņu ir izteicis arī prasītājs prasības pieteikumā.

[12.3] Lietā nav strīda par to, ka 2014.gada 27.martā starp pusēm tika noslēgts Svaigpiena pirkuma – pārdevuma līgums Nr.PP2014/05, kas tika noslēgts uz diviem gadiem un bija pagarināts vel pa diviem gadiem, proti, līdz 2018.gada 1.aprīlim (lietas 20.-21.lapa).

[12.4] 2018.gada 29.martā atbildētājs sastādīja un iesniedza prasītājam paziņojumu par struktūrvienības - liellopu novietnes "/Nosaukums/" likvidāciju (lietas 22.lapa).

[12.5] 2018.gada 27.aprīlī notika prasītāju dalībnieku sapulce, kurā tika cita starpā nolemts iepriekšējo gadu peļņu atstāt nesadalītu, izmantojot sabiedrības apgrozāmajiem līdzekļiem un atstāt jautājumu par atbildētāja paziņojuma izvērtēšanu bez virzības, izlemšanas (lietas 26.-27.lapa).

[12.6] 2018.gada 5.jūlijā puses ir noslēgušas Svaigpiena daudzuma saskaņošanas protokolu (līgumam Nr. PP 2014/05 no 2014.gada 27.marta), kur vienojās, ka līdz 2018.gada 31.decembrim, bet grafikā līdz augustam (ieskaitot), atbildētājs piegādās 1685 tonnas svaigpiena. No atbildētāja aprēķina, kurš nav apstrīdēts no prasītāja puses, redzams, ka atbildētājs ir saražojis 1902090,4 kg svaigpiena, bet piegādājis 1827264 kg. (lietas 49.-50.lapa).

[12.7] Zvērinātu advokātu birojs "O.Cers & J.Jurkāns" 2018.gada 19.decembrī sastādījis atzinumu (lietas 52.-59.lapa).

[12.8] 2018.gada 27.decembrī notika Ārkārtas dalībnieku sapulce, par ko sastādīts protokols Nr.2018-03. Uzklausot atbildētājas pārstāves /pers. A/ paskaidrojumus, SIA "BIZNESS UN RISINĀJUMI" īpašnieces /pers. B/ paskaidrojumus, iepazīstinot dalībniekus ar advokātu biroja Atzinumu, sapulce nolēma celt prasību pret atbildētāju par līgumsoda 15000 *euro* piedziņu (lietas 29.-31.lapa).

[13.] Lietā ir strīds par šādiem apstākļiem.

[13.1] Atbildētāja apstrīd to, ka dalībnieku sapulce bija tiesīga lemt par prasības celšanu par līgumsoda piedziņu no atbildētāja un prasītāja tiesības celt prasību tiesā sabiedrības labā par līgumsoda piedziņu.

Saskaņā ar Komerclikuma 210.panta pirmās daļas 7.punktu tikai dalībnieku sapulces kompetencē ietilpst lēmuma pieņemšana par prasības celšanu pret dalībnieku. No prasītājas Ārkārtas dalībnieku sapulces protokola Nr.2018-03 (lietas 29.- 31.lapa) redzams, ka dalībnieku sapulce ar 91,66% klātesošo balsīm nolēma par prasītājas prasības celšanu pret atbildētāju par līgumsoda 15 000 *euro* samaksu. Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt atbildētājas pārstāvja paskaidrojumos tiesas sēdē norādītajam argumentam, ka prasītājai nav bijušas prasījuma tiesības, kaut gan paskaidrojumos norādītā motivācija, uzsverot, ka Sabiedrības līgums pakļaujas Civillikuma normām un tas atbilst akcionāru līgumam ir pareizs.

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas juridiskajā literatūrā izteiktajam viedoklim, ka dalībnieku (akcionāru) līgums ir civiltiesisks līgums, kuram piemērojamas vispārējās civiltiesību normas par līguma noslēgšanu, spēkā esamību, izbeigšanu utt. Proti, šādam līgumam ir saistību tiesību, nevis organizatoriska līguma (piemēram, kapitālsabiedrības statūti) raksturs *(sk. A.Strupišs. Kapitālsabiedrības dalībnieku savstarpējo attiecību tiesiskais pamats. Jurista Vārds, Nr.14/15 (567/568), 2009.gada 7.aprīlis; J. Bogdasarovs. Akcionāru līguma loma kapitālsabiedrību pārvaldē. Jurista Vārds, Nr.12 (659), 2011.gada 22.marts; L. Rasnačs. Tiesības piedalīties kapitālsabiedrības pārvaldē un apstrīdēt dalībnieku sapulču lēmumus. Jurista Vārds, Nr.28 (830), 2014.gada 22.jūlijs).*

[13.2] Prasītājs iebilst pret atbildētāja rīcību un uzskata, ka atbildētājs nav tiesīgs, neapstrīdot Ārkārtas sapulces lēmumu, iebilst pret prasības celšanu pret viņu par līgumsoda piedziņu.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka fakts, ka atbildētājs nav apstrīdējis Ārkārtas sapulces lēmumu, neatņem viņam tiesības izteikt iebildumus pret celto prasību, jo saskaņā ar judikatūrā izteiktajām atziņām, tad dalībnieku sapulcē tiek izvērtēts tikai vispārīgs jautājums par iespējamību risināt strīdu tiesā, ceļot par to motivētu prasību. Tikai ceļot prasību tajā tiek atspoguļoti pamati šādas prasības celšanai, līgumu punktu, konkrēti pārkāpumu izvērtējums, aprēķins un citas būtiskas ziņas, kas ietveramas šāda veida prasībās. Tikai uz šāda veida konkrētiem iebildumiem atbildētājs ir tiesīgs aizstāvēties.

Turklāt, sapulce nolēma celt prasību pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu, bet nav pieņēmusi lēmumu par naudas summas piedziņu. Minētais kopumā norāda uz to, ka turpmāk ir izvērtējams prasības pieteikumā un apelācijas sūdzībā iekļautais materiāltiesiskais pamatojums līgumsoda piedziņai no atbildētāja.

[13.3] Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1403.pantu, tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai.

No prasītājas paskaidrojumos norādītā izriet, ka atbildētājai jāmaksā līgumsods par to, ka nepilda Sabiedrības līgumā uzņemtās saistības un neizstājas kā dalībnieks no prasītājas, bet no atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka Sabiedrības līgums nosaka pienākumu izstāties no prasītājas tiem biedriem, kuri tai sniedz pakalpojumu uz atsevišķu līgumu pamata. Līdz ar to kā pareizi atzina pirmās instances tiesa, lai noteiktu Sabiedrības līgumā paredzēto līgumsoda maksāšanas pienākumu, ir nepieciešama tiesiskā darījuma – Sabiedrības līguma iztulkošana izmantojot objektīvo iztulkošanu.

Kā izriet no Civillikuma 1504.panta, darījuma tulkošana uzsākama ar tajā lietoto vārdu (jēdzienu) satura un nozīmes noskaidrošanu. Ja vārds (vārdi) nav divējādi saprotams, tad tālāk jānoskaidro, vai vārda (vārdu) lietošana saskan ar līdzēju patieso gribu.

Saskaņā ar Civillikuma 1505.pantu, ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, jāievēro to jēgums un darījuma dalībnieku skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms.

[14] Izvērtējot pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, Civillietu tiesas kolēģija atrod, ka Sabiedrības līgums ir noslēgts starp biedriem, svaigpiena ražotājiem vai iepircējiem, kuru pienākums ir noslēgt ar prasītāju svaigpiena pirkuma līgumu un nodot prasītājai svaigpienu 100% apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā un biedra saimniecībā saražotā vai iepirktā svaigpiena daudzuma, un biedriem – pakalpojumu sniedzējiem, kuriem jānodrošina pakalpojuma sniegšana prasītājai. Turklāt biedri, lai nodrošinātu uzdevumu izpildi un secīgi arī mērķu sasniegšanu, ir noteikuši attiecīgu atbildību: ja biedri, pakalpojumu sniedzēji ir pārstājuši sniegt pakalpojumu prasītājai, tie nekavējoties izstājas no dalības SIA "Piena Partneri", un savukārt, ja biedri – svaigpiena ražotāji vai iepircēji bez citu biedru piekrišanas ir samazinājuši vai pārtraukuši svaigpiena piegādi, tad tiem tiek piemērots vienreizējs līgumsods 15 000 *euro,* kā arī var tikt pārtraukta dalība SIA "Piena Partneri".

No minētā nepārprotami secināms, ka ir nošķirami Sabiedrības līguma biedri – pakalpojuma sniedzēji un biedri – svaigpiena ražotāji vai iepircēji. Turklāt Sabiedrības līgumā ir nepārprotami nošķirta biedru – pakalpojumu sniedzēju un biedru – svaigpiena ražotāju vai iepircēju Sabiedrības līgumā noteiktā atbildība.

[15] Kā norādīja pirmās instances tiesa, tad lietā nav strīda par to, ka atbildētāja uzskatāma par biedru, kas pieskaitāma biedriem – svaigpiena ražotājiem vai iepircējiem.

Nodibināts, ka starp prasītāju un atbildētāju 2014.gada 27.martā noslēgts Svaigpiena pirkuma - pārdevuma līgums Nr. PP 2014/05 (lietas 20.-21.lapa), kur puses 1.punktā noteikušas, ka atbildētāja kā ražotājs ražo un pārdod, bet prasītāja kā pircējs pērk un apmaksā svaigpienu, un ražotājs pārdod un pircējs pērk no ražotāja svaigpienu, kura daudzums atbilst ražotāja svaigpiena piegādes kvotas daudzumam, saskaņā ar Pircēja un Ražotāja saskaņoto svaigpiena piegādes daudzumu mēnesī, sk. Pielikumu Nr.2 " Piena daudzuma saskaņošanas protokols".

Puses bija pielīgušas arī līgumsodu par Svaigpiena pirkuma – pārdevuma līguma nepildīšanu un / vai nepienācīgu izpildi, uz ko tiek norādīts arī dalībnieku sapulces protokolā. Prasītājs nav cēlis prasību un biedri šādu pilnvarojumu nav devuši, proti, prasības celšanai pamatojoties tieši uz šī līguma pārkāpumu. Neskatoties uz šo, ir nepieciešamība pievērsties arī no šī līguma izrietošajām faktiskajām attiecībām.

Minētā Līguma 3.punktā ir atsauce uz Sabiedrības līgumu. Pārsūdzētajā spriedumā pamatoti secināts, ka uz atbildētāju attiecināma atbildība, kas izriet no Sabiedrības līguma un, kas noteikta biedram – svaigpiena ražotājam. Tas ir, atbildētājai saistošs Sabiedrības līguma 2.5.4.punktā noteiktais, ka, ja Biedrs bez pārējo Biedru piekrišanas saņemšanas un pamatota iemesla, nepilda Biedra apņemšanos (Līguma 2.3.punkts), godprātīgi nepilda ar šo Līgumu uzņemtās saistības, tad Biedri ir tiesīgi pieprasīt no vainīgā vienreizēju līgumsodu 15 000 *euro* apmērā samaksu, kā arī lemt par Biedra izslēgšanu no Līguma un Sabiedrības dalībnieku skaita, pamatojoties uz Sabiedrības statūtiem un Komerclikuma normām.

Savukārt Sabiedrības līguma 2.3.punktā noteikts, ka biedri, kuri ir svaigpiena ražotāji un/vai iepircēji, apņemas, noslēdzot Svaigpiena pirkuma pārdevuma līgumu ar Sabiedrību, atbilstoši tā noteikumiem, nodot svaigpienu 100% (simts procentu) apmērā no atskaites gada piena piegādes kopējā plānotā daudzuma, no visa Biedra saimniecībā saražotā un/vai iepirktā apjoma.

Prasītāja savu prasījumu pret atbildētāju par līgumsoda piedziņu, kā jau iepriekš uzsvērts, galvenokārt, pamatojusi ar to, ka atbildētāja ir pārstājusi ražot svaigpienu un vairs to nepiegādā prasītājam, līdz ar to atbildētājai ir jāizstājas kā dalībniekam no prasītājas un jāpiemēro līgumsods. Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja, ka to, ka atbildētājai pienākas līgumsods par svaigpiena piegādes pārtraukšanu, nolēma Sabiedrības sapulcē biedri, jo saprata, ka atbildētāja nepildot saistības, ir pārkāpusi Sabiedrības un Piena piegādes līguma noteikumus.

Pamatojoties uz minēto, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka izvērtējami tikai prasītājas izvirzītā prasījuma pret atbildētāju par līgumsoda piedziņas pamatotība.

[16] Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasības norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un, kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz tiesu konstatēt, vienlaicīgi lūdzot aizsargāt savas aizskartās tiesības vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses. Savukārt prasības pamatu veido juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normu hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos. Tātad tie ir apstākļi, kas apliecina, ka atbildētājam iestājies noteiktu saistību izpildes pienākums *(sk. sal. Civilprocesa likuma komentāri. I.daļa (1.-28.nodaļa). Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 321.-322.lpp.).*

Proti, prasītāja prasījums pret atbildētāju vienmēr izriet no strīda ar atbildētāju par aizskartajām vai apstrīdētajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm. *(sk. Augstākās Tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 26.oktobra spriedums lietā SKC-47/2015).*

Lai izlemtu jautājumu par prasības apmierināšanu vai noraidīšanu, tiesas pienākums ir vērtēt pušu iesniegtos pierādījumus, celtās ierunas un iebildumus.

Prasītājs norāda, ka atbildētāja prettiesiskā rīcība ir izpaudusies apstāklī, ka atbildētājs bez biedru piekrišanas ir pārtraucis svaigpiena piegādi, pārkāpjot Sabiedrības līguma un Svaigpiena pirkuma – pārdevuma līguma Nr. PP 2014/05 nosacījumus, kas ir par pamatu līgumsoda piedziņai.

[16.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[16.2] Civillikuma 1716.panta pirmā daļa redakcijā no 2014.gada 1.janvāra nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā, savukārt trešā daļa nosaka, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 % no pamatparāda vai galvenās saistības apmērā.

[16.3] Atbildētājs 2018. gada 29. martā paziņoja prasītājai par struktūrvienības – liellopu novietne "/Nosaukums/" likvidāciju (lietas 22.lapa), kur atbildētāja norādījusi, ka uzņēmums plāno vēl divus mēnešus, t.i. aprīlis, maijs strādāt ierastā ritmā, un ar jūniju uzsākt liellopu novietnes likvidācijas procesu. Minētais paziņojums tika izskatīts prasītājas dalībnieku sapulcē 2018. gada 27. aprīlī (lietas 23.-26.lapa), un dalībnieki vienojās atstāt minēto jautājumu bez virzības, izskatīšanas. Savukārt apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas pārstāvis norādīja, ka šāda atkāpšanās iespēja pēc Sabiedrības līguma nav iespējama.

Civillietu tiesas kolēģija atrod, ka atbildētājs ir izpildījis Svaigpiena pirkuma – pārdevuma līgumā noteikto līguma izbeigšanas paziņojumu, ko prasītājs ir saņēmis, kaut ir jāpiekrīt prasītājam, ka atbildētājs ir paziņojis par saistību pārtraukšanu pirms līguma darbības notecējuma, tomēr, nav ievērojis noteikto termiņu, ko norādīja dalībnieku sapulcē atbildētājam pārējie biedri. Minētais norāda uz to, ka konstatējot termiņa neievērošanu par līguma izbeigšanu, prasītājs varēja lemt jautājumu par līgumsoda piemērošanu atbildētājam, tomēr šāda rīcība no prasītāja puses vai biedru puses nav sekojusi.

Prasītājs ir paziņojis biedriem par atbildētāja paziņojumu un pieprasīja no atbildētāja papildus informācija par šo rīcību. Dalībnieku sapulcē tika izvērtēta šī atbildētāja rīcība. Biedri nepieņēma lēmumu par līgumsoda vai kādu citu sankciju piemērošanu atbildētājam, jo izvērtējot visus pierādījumus lietā, Civillietu tiesu kolēģija atrod, ka biedriem nebija iebildumi par faktu, ka atbildētājs ir atzinis par ekonomiski pamatotāku rīcību likvidēt fermu un pārtraukt svaigpiena piegādi, bet, iespējams, biedri ārpus dalībnieku sapulces bija panākuši vienošanos, ka svaigpiena piegāde notiks vel kādu laiku, lai prasītājs varētu izpildīt uzņemtās saistības. Šo faktu pierāda arī vēlāk sastādītais protokols.

Prasītājs iesniedzot prasības pieteikumu, bija noklusējis, ka pušu starpā ir panākta vienošanās par svaigpiena piegādes termiņu un apjomiem, par ko lietā nav strīda.

Pušu starpā tika sastādīts svaigpiena daudzuma saskaņošanas protokols (līgumam Nr. PP 2014/05 no 27.03.2014.) Pielikums Nr.2 (lietas 49.lapa). Minētais apstiprina, ka prasītāja ar atbildētāju vienojās, ka līdz 2018.gada 31.decembrim atbildētāja apņemas piegādāt prasītājai un prasītāja apņemas nopirkt 1685 t svaigpiena. Minēto protokolu parakstījušas puses. No Atbildētājas 2018.gadā saražotā piena atskaites (lietas 50.lapa) redzams, ka svaigpiens faktiski nodots lielākā apjomā, nekā tas bija paredzēts Pielikumā Nr.2, un pēdējais saražotais svaigpiens nodots 2018. gada oktobrī.

Civillietu tiesas kolēģija atrod, ka puses bija faktiski vienojušās par svaigpiena piegādes laiku un apjomu, ko atbildētāja izpildīja pilnā apmērā. Šāda pušu rīcība ir saprotama un veikta labā ticībā, lai prasītājs varētu izpildīt savas uzņemtās saistības svaigpiena piegādē sadarbības partneriem. Lietā nav iegūtas ziņas, ka atbildētāja šādas darbības, būtu radījušas zaudējumus gan prasītājam, gan sadarbības partneriem.

Pirmās instances tiesa, novērtējot iesniegtos pierādījumus, atzina, ka strīdus periods ir 2018.gads, kas, iespējams, nav korekti izteikts, bet faktiskās darbības norisinājās 2018.gadā un līguma izbeigšana un līgumsoda piedziņa ir vērtējama par darbībām, kas notika 2018.gadā, kas norāda uz to, ka ir apskatāmas pušu darbības, rīcības un atbildības iestāšanās izvērtēšana tieši 2018.gadā.

[17] Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzsvēris, ka Sabiedrības līguma tekstā nav atrodami tādi noteikumi, kas liecinātu par to, ka Sabiedrības līguma 2.3.1.punktā ietverto pienākumu izpildes nodrošināšana būtu aprobežota ar kādu noteiktu laiku (termiņu), kā to norādīja pirmās instances tiesa - 2018.gada 31.marts. Tātad biedra (svaigpiena ražotāja vai iepircēja) pienākums ir nodrošināt to, ka svaigpiena pirkuma līgums ir aktīvs un tas tiek pildīts visu Sabiedrības līguma darbības laiku.

Civillietu tiesas kolēģija vērš prasītāja uzmanību uz to, ka Svaigpiena pirkuma – pārdevuma līgums ietver sevī nosacījumu par divu gadu termiņa pagarinājumu. Fakts, ka nav noteiks, kas notiks pēc šī termiņa, nevar būt par pamatu uzskatam, ka sāk darboties citi līguma darbības termiņi. Ir atzīstams, ka līguma darbības termiņš ir divi gadi. Pušu starpā par šo nav bijuši nekādi iebildumi, līdz prasības celšanai tiesā.

Kā jau tiesa konstatēja, tad uzsakot līgumu un norādot, ka svaigpiena piegāde tiks pārtraukta, atbildētājs ir ievērojis līguma izbeigšanas procesuālo kārtību, par ko biedri ir tikuši informēti, puses ir vienojušās par saistību izpildes pagarinājumu, ņemot vērā, ka prasītājam ir saistības, tai skaitā ar Lietuvas komersantiem par svaigpiena piegādi, par ko lietā pušu starpā strīda nebija. Lietā nav izšķirošas nozīmes tam, kādā veidā un kārtībā puses panāca svaigpiena piegādes nodrošināšanu, protokola sastādīšanu un termiņa noteikšanu, t.i. līdz 2018.gada augustam (ieskaitot), veikt svaigpiena piegādi. Pusēm bija tiesības vienoties par svaigpiena piegādes nosacījumiem. Šis svaigpiena daudzuma saskaņošanas protokols ir spēkā esošs un izpildīts. Turklāt, pušu starpā nav strīda par piegādātā svaigpiena apmaksu. No lietas materiāliem neizriet, ka puses būtu vienojušās par svaigpiena piegādi 2019.gadā, un tādejādi pagarināt līguma darbības termiņu uz diviem gadiem. Kā jau tika atzīts iepriekš, tad neizlemtais pušu jautājums ir tālākā rīcība ar atbildētāja kapitāldaļām.

[18] Civillietu tiesas kolēģija izvērtējot pierādījumus lietā, pušu pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē analogi Zemgales rajona tiesai, atzīst par pamatotiem atbildētāja pārstāvja apsvērumus, ka atbildētājai bija tiesības bez citu biedru piekrišanas pārtraukt svaigpiena ražošanu un veikt liellopu novietnes likvidāciju, jo nedz Līgums, nedz Sabiedrības līgums neparedz pretējo. Turklāt, Civillietu tiesu kolēģija atrod, ka Sabiedrības līgums neparedz formu kādā ir saņemama biedru piekrišana. Kā jau tika norādīts iepriekš, tad 2018.gada 27.aprīļa dalībnieku sapulcē bija vērtēts atbildētāja rīcības tiesiskums, sagaidītas atbildes uz izvirzītajiem jautājumiem, kas nebija saņemtas no atbildētāja puses. Turklāt, tika izteikts iebildums, ka atbildētāja sniegtajos paskaidrojumos nav norādīta skaidra atbildētāja rīcība ar prasītāja kapitāldaļām.

Prasītāja pozīcija lietā par pamatiem līgumsoda piedziņai arī apelācijas instancē bija saistīta tieši ar svaigpiena piegādes pārtraukšanu. Ne prasītājs, ne tā biedri nav izmantojuši iespēju dalībnieku sapulcē rosināt lemt jautājumu par atbildētāja izslēgšanu no līguma un sabiedrības dalībnieku skaita. Atbildētāja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē atzina, ka atbildētājs ir gatavs pārdot savas kapitāldaļas, bet pušu starpā ir strīds par iepriekšējo gadu peļņas sadali un citiem jautājumiem, kas nav šīs lietas izskatīšanas priekšmets.

Attiecībā uz prasītāja norādi, ka atbildētājam bija jāizstājas no sabiedrības, atbildētājs ir izteicis savu viedokli, ka pārtraucot ražot svaigpienu, sabiedrības līgums pieļauj nodrošināt sabiedrības darbu, tai skaitā veicot piena savākšanas un pārvadāšanas pakalpojumus, kas norāda uz to, ka pušu starpā ir strīds arī par darbības jomas maiņas iespējām, kas nav šīs lietas strīdus priekšmets.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, prasītāja celtās prasības ietvaros un robežās ir konstatējams, ka atbildētāja ir izpildījusi tai uzlikto pienākumu un nav nekāda tiesiska pamata Sabiedrības līguma 2.5.4.punkta piemērošanai un līgumsoda piedziņai. Fakts, ka pušu starpā ir citi no Sadarbības līguma izrietoši strīdi, nevar būt par pamatu celtās prasības apmierināšanai.

Ievērojot minēto, pretēji apelācijas sūdzībā minētajam, nav pamata uzskatīt, ka pirmās instances tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 97.panta pirmo un trešo daļu par pierādījumu novērtēšanu un 193.panta piekto daļu par sprieduma motīvu daļas saturu.

[19] Civillietu tiesas kolēģijai ir pamats atzīt, ka pirmās instances tiesa lietas apstākļus ir novērtējusi vispusīgi un objektīvi un, prasību noraidot, taisījusi likumīgu un pamatotu spriedumu, bet apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu prasības apmierināšanai.

[20] Ievērojot to, ka prasība noraidāma pilnīgi, tad no atbildētājas prasītājas labā nav piespriežami samaksātie tiesāšanās izdevumi.

Civilprocesa likuma 44.panta trešā daļa reglamentē, ka ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam. Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunkts paredz, ka prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 *euro* līdz 57 000 *euro*, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai ir — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Pamatojoties uz minēto likuma normu, pirmās instances tiesa, no prasītāja atbildētāja labā piedzina ar lietas vešanu saistītos izdevumus 1425 *euro* apmērā, savukārt apelācijas instances tiesā iesniegts rēķins Nr. 7364 par atbildētāja izdevumiem advokāta palīdzības samaksai 1694 *euro* apmērā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu no prasītāja par labu atbildētājam abās instancu tiesās kopā piedzenami atbildētāja labā ar lietas vešanu saistītie izdevumi 2850 *euro* apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi apelācijas instance tiesā nav radušies, savukārt pirmās instances tiesā tie ir samaksāti.

[21] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426., 430., 432.-434.pantu Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt pilnīgi SIA "Piena Partneri", vienotais reģistrācijas numurs 43603034288, prasību pret SIA „Sesava", vienotais reģistrācijas numurs 51703002901, par līgumsoda piedziņu.

Piedzīt no SIA "Piena Partneri", vienotais reģistrācijas numurs 43603034288, par labu SIA „Sesava", vienotais reģistrācijas numurs 51703002901, tiesāšanās izdevumus 2850 *euro*.

Noteikt termiņu prasītājai labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā, Jelgavā un, samaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, Valsts kases kontā Nr.LV83TREL8280010000000.

Sprieduma sastādīšanas datums 2020.gada 27.oktobris.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Sniedzītis

Tiesneses D.Baltā

A.Misiuna